Ankenævnet for Forsikring

923/13

Den 23. september 2013 blev i sag nr. 83.804:

xxxxx xxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx xxx
xxxx xxxxxxxx

mod

Pensionskassen for Kontorpersonale
v/PKA
Tuborg Boulevard 3
2900 Hellerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har pensionsordning med forsikring med dækning ved førtidspensionering i Pensionskassen for Kontorpersonale v/PKA. Hun klager over, at selskabet har afvist at udbetale ydelser i forbindelse med hendes førtidspensionering.

Selskabet har afvist at udbetale summen med henvisning til, at klageren ved optagelsen i pensionsordningen modtog invaliditetsydelser fra kommunen, og at klageren derfor i henhold til forsikringsbetingelserne ikke er omfattet af forsikringen med dækning ved førtidspensionering.

Det fremgår af forsikringsbetingelsernes § 7, stk. 7, at medlemmer hvis erhvervsevne på optagelsestidspunktet af det offentlige er skønnet nedsat med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne optages i ordningen med ingen eller meget begrænset dækning ved erhvervsevnetab.

Klageren, der er født i 1960, blev optaget i pensionsordningen den 1/1 2012. Det fremgår af et brev af 14/6 1993 fra et revaliderings- og pensionsnævn, at klageren fra den 1/3 1993 var berettiget til udbetaling af invaliditetsydelse. Det fremgår af sagen, at klageren modtog invaliditetsydelse den 1/1 2012.

I brev fra marts 2012 til klageren fra selskabet hedder det bl.a.:

"***Velkommen i Pensionskassen for Kontorpersonale***

Vi har modtaget den første pensionsindbetaling fra din arbejdsgiver.
…
Kontakt os, hvis du...
– er ansat i fleksjob
– er under revalidering i form af ansættelse med løntilskud
– får invaliditetsydelse eller offentlig førtidspension på grund af nedsat arbejdsevne

I de situationer gælder der nemlig særlige regler for pensionsordningen, og du vil have en anden dækning end den, pensionsoversigten viser."

I ansøgningsskema[19a] om bidragsbetaling, der er underskrevet af klageren den 29/6 2012, fremgår bl.a., at klageren har modtaget invaliditetsydelse i 19 år.

I klageskema af 2/1 2013[1b] har klageren bl.a. anført:

"1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. …
Jeg er uenig i PKA' afgørelse om ikke at udbetale mig min førtidspension jf. min police, grundet det, at PKA fastholder min erhvervsevne har været nedsat med 2/3, idet jeg har modtaget invaliditetsydelse. Jeg har aldrig været nedsat med 2/3 erhvervsevne, men har derimod arbejdet på fuldtid (og mere til) alle årene, frem til 30. april 2012, hvilket dokumenteres. I PKA' police står der bl.a., at jeg skal kontakte Dem hvis: - Får invaliditetsydelse eller offentlig førtidspension på grund af nedsat erhvervsevne. Denne sætning er så uklar i forhold til min konkrete situation, at det ikke hverken klart eller antydningsvis kan siges, at jeg herpå burde have reageret. I afgørelsen om invaliditetsydelse fra … statsamt af 14. juni 1993, meddeles det mig bl.a.: Der er ved sagens behandling lagt vægt på, at De har en alvorlig invaliditet, som dog ikke har medført væsentlige erhvervsmæssige konsekvenser.
…
2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? …
At PKA giver mig ret i min påstand om, at min erhvervsevne ikke på noget tidspunkt har været nedsat med 2/3, og derved udbetaler mig min førtidspension og årlig udbetaling, som jeg mener at have krav på."

Dertil har selskabet i brev af 22/1 2013[3b-d] til nævnet bl.a. bemærket:

"Det følger af Pensionsvilkår for Pensionskassen for Kontorpersonale (Bilag …), § 7, Stk. 7, at
'Medlemmer, der optages i Pensionskassen i henhold til § 1 eller § 1a, som følge af en ansættelse, der i al væsentlighed skyldes nedsat arbejdsevne, så som ansættelse i fleksjob, skånejob eller lignende, optages i en ordning med ingen eller meget begrænset risikodækning. Bestyrelsen fastsætter nærmere generelle regler om, hvilke ansættelsesformer der er omfattet. Tilsvarende bliver medlemmer optaget i en ordning med ingen eller meget begrænset risikodækning, hvis deres erhvervsevne på optagelsestidspunktet af det offentlige er skønnet nedsat med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne, eller hvis de på optagelsestidspunktet er berettiget til offentlig førtidspension på grund af nedsat arbejdsevne'.

Det følger endvidere af den dagældende lov om social pension § 18, at

'Invaliditetsydelse kan tilkendes personer i alderen fra 18 til 67 år, der ikke modtager anden pension, men som ville have ret til højeste eller mellemste førtidspension, hvis de ikke havde erhvervsmæssigt arbejde, jf. § 15. Invaliditetsydelse kan også tilkendes personer, der på grund af alvorlig høreskade har svære kontaktvanskeligheder'.

Bestemmelsen er videreført i den nugældende lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., § 21.

Af Vejledning nr. 54 af 31/08/2007 **(Bilag …)** fremgår:

'164. Invaliditetsydelse kan tilkendes personer i alderen 18 til 65 år, hvis invaliditet helbredsmæssigt vurderet er så alvorlig, at de ville have ret til højeste eller mellemste førtidspension, hvis de ikke havde erhvervsindtægt, der afskærer fra at opnå en sådan pension.

Det skal vurderes, om ansøgerens erhvervsevne ud fra en rent helbredsmæssig vurdering må anses for nedsat i det omfang, der er angivet i lovens § 14, stk. i eller 2, dvs. med mindst 2/3.

For ansøgere over 60 år skal erhvervsevnen således være nedsat til det ubetydelige, se Ankestyrelsens principafgørelse SM P-9-92.

Arbejdsindsats/arbejdsindtægt

165 Der skal derudover som led i vurderingen af erhvervsevnen lægges vægt på, om ansøgeren ved det arbejde, der udføres, gør en indsats, der er udover, hvad der kan forventes i betragtning af invaliditeten. Endvidere skal det vurderes, om ansøgerens erhvervsindtægt efter den vurdering, der skal foretages efter lovens § 15, stk. 3, afskærer fra tilkendelse af højeste eller mellemste førtidspension. Den opnåede erhvervsindtægt skal være udtryk for en reel arbejdsindsats. Hvis arbejdsindtægten ikke er udtryk for pågældendes arbejdsindsats, men fx skyldes velvilje fra arbejdsgiverens side eller opnås gennem familiens indsats, har ansøgeren ikke ret til invaliditetsydelse, men derimod til pension.

Fra IY til førtidspension

166 En person, der modtager invaliditetsydelse, har i princippet ret til førtidspension, hvis erhvervsindtægten ikke længere er til hinder for tilkendelse. Kommunen skal i en sådan situation foretage en ny vurdering af de aktuelle og evt. ændrede forhold og træffe afgørelse om førtidspension på dette grundlag.'

Af de citerede bestemmelser i lov om social pension og den tilhørende vejledning fremgår det klart, at det er en betingelse for overhovedet at få tilkendt invaliditetsydelse, at man på grund af nedsat erhvervsevne også ville kunne være berettiget til højeste eller mellemste førtidspension, men at man på grund af erhvervsmæssig indtægt er afskåret fra at opnå en sådan pension. Den helbredsmæssige vurdering er den samme.

Det fremgår også klart af den ovenfor citerede bestemmelse i pensionsvilkårene, at medlemmer bliver optaget i en ordning med ingen eller meget begrænset risikodækning, hvis deres erhvervsevne på optagelsestidspunktet af det offentlige er skønnet nedsat med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne, eller hvis de på optagelsestidspunktet er berettiget til offentlig

førtidspension på grund af nedsat arbejdsevne. Derfor har vi i vores velkomstbrev til nye medlemmer netop hjulpet med at 'oversætte' reglen i pensionsvilkårene ved at fremhæve, at der gælder særlige regler for pensionsordningen i tilfælde af, at man allerede på optagelsestidspunktet f.eks. er ansat i fleksjob eller modtager ledighedsydelse m.m., og vi opfordrer nye medlemmer, som står i en af de nævnte situationer på optagelsestidspunktet om at kontakte os. Selvom klager på optagelsestidspunktet havde modtaget ledighedsydelse i 19 år, kontaktede hun os ikke i forbindelse på dette tidspunkt men først efter, at hun var fratrådt sin stilling og efterfølgende var blevet sygemeldt.

Det følger af bilag …, at klager i 1993 blev tilkendt invaliditetsydelse efter lov om social pension § 18. Af afgørelsen fremgår det, at der er lagt vægt på, at klager har en alvorlig invaliditet, som dog ikke havde medført væsentlige erhvervsmæssige konsekvenser.

Klager anfører, at hun har været i stand til at arbejde på normale vilkår og bestrider dermed, at hendes erhvervsevne er/har været nedsat.

Hertil skal vi anføre, at for at være berettiget til invaliditetsydelse forudsættes det som ovenfor nævnt netop, at man er i stand til at arbejde mere end forventeligt ud fra den medicinske invaliditet, og derfor får man et økonomisk 'skulderklap' i form af invaliditetsydelse, når man på trods af sin invaliditet er i stand til at arbejde. Som det fremgår af den ovenfor citerede vejledning pkt. 164, skal invaliditeten som minimum være vurderet til 2/3 af den fulde erhvervsevne.

Da klager blev tilkendt invaliditetsydelse, blev hendes erhvervsevne derfor skønnet nedsat med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne, da det er betingelse for tilkendelsen, selvom hendes invaliditet ikke havde medført erhvervsmæssige konsekvenser.

Klager modtog fortsat invaliditetsydelse da hun blev op taget i pensionskassen pr. 1.1.2012, og derfor er hendes erhvervsevne også på dette tidspunkt nedsat med mindst 2/3. Hun er derfor kun berettiget til en begrænset risikodækning på hendes pensionsordning i pensionskassen.

Konklusion

Allerede fordi klager modtager invaliditetsydelse, og hendes erhvervsevne dermed af det offentlige er skønnet nedsat med mindst 2/3, er hun omfattet af bestemmelsen i § 7, stk. 7 i pensionsvilkårene, som betyder, at hun alene er berettiget til en pensionsordning med ingen eller meget begrænset risikodækning. Derfor er hun ikke berettiget til udbetaling af sum ved førtidspension."

Efterfølgende er klageren og selskabet fremkommet med yderligere bemærkninger i breve af 9/2[4], 25/2[5], 10/3[6], 2/4[7], og 24/4[8] 2013 til nævnet.

I brev af 28/5 2013[10+10a] til nævnet fra selskabet hedder det bl.a.:

"Ankenævnet beder os oplyse, hvor i aftalegrundlaget det fremgår, at medlemmer med en meget begrænset risikodækning ikke har ret til forsikringsdækning ved førtidspensionering.

5. 83.804

Det fremgår af pensionsvilkårenes § 7, stk. 7, at medlemmer bliver optaget i en ordning med ingen eller meget begrænset risikodækning, hvis deres erhvervsevne af det offentlige var skønnet nedsat med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne.

Det følger af pensionsvilkårenes § 7, stk. 8 (jf. det tidligere fremsendte bilag …), at 'Bestyrelsen fastsætter nærmere generelle regler vedrørende den i stk. 7 nævnte ordning'.
Bestemmelserne i § 7, stk. 7 og 8 blev indført i 1998 (på daværende tidspunkt hed bestemmelserne § 7, stk. 5 og 6), da der blev indført regler i bistandsloven om fleks- og skånejob mv.

Bestyrelsen i pensionskassen fastsatte i den forbindelse de nærmere regler for indholdet af ordninger med ingen eller meget begrænset risikodækning. Bestyrelsens regler er vedlagt som bilag ...

Det fremgår af bemyndigelsen, at

'Den opsparingsbaserede ordning omfatter samme type ydelser, som pensionskassens normale ydelsessammensætning, men de invalide- og dødsfaldsbetingede ydelser fastsættes i hele medlemskabet, så pensionskassen ud fra beregningsgrundlaget ikke lider noget tab ved forsikringsbegivenheden'. Det fremgår videre 'Dette betyder, at ved invaliditet fastsættes invalidepensionen, så kapitalværdien beregnet på kollektivt grundlag af invalidepensionen og de øvrige ydelser netop er hensættelsen umiddelbart før pensioneringen'. Videre fremgår det, at 'et medlem, der er omfattet af opsparingsordningen, er ikke omfattet af den til ordningen tilknyttede gruppeinvalideforsikring'.

I tillæg hertil anføres det, at som vi tidligere har redegjort for (jf. vores breve af 22. januar og 25. februar 2013) modtog klager sædvanligt optagelsesmateriale i forbindelse med optagelsen i pensionskassen pr. 1. januar 2012, hvor vi tydeligt - under overskriften 'Kontakt os hvis du...' - fremhævede, at hun skulle kontakte os, hvis hun var i fleksjob, under revalidering, eller modtog invaliditetsydelse, da der så gjaldt særlige regler, der betød, at hun ville have en anden dækning. Klager kontaktede os ikke, da hun i marts 2012 fik optagelsesbrevet, men først i juni, da hendes indbetalinger til pensionsordningen var ophørt.

Optagelsesbrevet er en del af klagers aftalegrundlag, hvor det tydeligt fremgår, at der gælder særlige vilkår, hvis man i det offentlige system har fået vurderet, at man har nedsat erhvervsevne. Pensionskassens eneste mulighed for at få denne oplysning er, at medlemmet selv giver oplysningen. Netop derfor opfordrer vi tydeligt medlemmerne til at kontakte os, hvis de er i den situation, da vi dermed har mulighed for at sende et ændret dækningsbevis.

Da vi fik oplyst fra klager, at hun på optagelsestidspunktet modtog invaliditetsydelse, ændrede vi som nævnt straks hendes pensionsordning, hvilket vi orienterede om i det tidligere fremsendte bilag 5 (brev af 13. juni 2012) og i den ændrede dækningsoversigt (bilag …).

Klagers aftalegrundlag med pensionskassen består således af brevet fra os fra 13. juni, hvor vi redegør for, at hun har begrænsede dækninger (bilag …), det ændrede dækningsbevis (bilag …), Pensionsvilkår for Pensionskassen for Kontorpersonale (bilag …) samt forsikringsbetingelser for gruppeforsikring. Dette aftalegrundlag er i overensstemmelse med pensionsvilkårene samt de regler, som bestyrelsen har fastsat for ordninger med ingen eller meget begrænset risikodækning.

Det bemærkes afslutningsvis, at klager således kun nåede at indbetale pensionsbidrag fra januar 2012 til og med maj 2012, inden hun måtte fratræde sin stilling med henblik på at søge om førtidspension fra kommunen."

Heroverfor har klageren ved brev af 12/6 2013[11] til nævnet bl.a. påpeget:

"Til information kan jeg oplyse, at jeg aldrig har set PKA' Bilag …, Bestyrelsens fastsættelse af regler i henhold til pensionsvilkår § 7, stk.6, hvis jeg burde det. Jeg har i alt modtaget 4 brochurer: Hvorfor pension, Din pension på PKA.dk, MER' og Hvis jeg bliver syg?"

Af pensionsvilkårene[31+31a+b] fremgår bl.a.:

"**III. Pensionskassens ydelser**

§ 7.
For medlemmer, der er optaget den 1. januar 2007 eller senere, har pensionskassen følgende ydelser:
1) alderspension
2) engangssum ved alder
3) førtidspension
4) børnepension
5) pension ved død

…
Stk. 7.
Medlemmer, der optages i pensionskassen i henhold til § 1 eller § 1a, som følge af en ansættelse, der i al væsentlighed skyldes nedsat arbejdsevne, så som ansættelse i fleksjob, skånejob eller lignende, optages i en ordning med ingen eller meget begrænset risikodækning. Bestyrelsen fastsætter nærmere generelle regler om, hvilke ansættelsesformer der er omfattet. Tilsvarende bliver medlemmer optaget i en ordning med ingen eller meget begrænset risikodækning, hvis deres erhvervsevne på optagelsestidspunktet af det offentlige er skønnet nedsat med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne, eller hvis de på optagelsestidspunktet er berettiget til offentlig førtidspension på grund af nedsat arbejdsevne.

Stk. 8.
Bestyrelsen fastsætter nærmere generelle regler vedrørende den i stk. 7 nævnte ordning.
…
V. Helbredsbetingede ydelser
…
§ 14.
Medlemmer, som ikke er alderspensionerede, og som ikke er berettiget til eller ansat i fleksjob, har efter ansøgning ret til førtidspension fra pensionskassen når bidragsbetaling er ophørt og medlemmet ikke er fyldt 65 år, hvis
1) medlemmet er tilkendt offentlig førtidspension efter arbejdsevnekriteriet **i** lov om social pension § 16, eller
2) medlemmet er tilkendt højeste eller mellemste offentlige førtidspension, eller
3) medlemmet som følge af livstruende uhelbredelig sygdom har fået forlænget udbetalingen af dagpenge under sygdom, eller
4) medlemmet er tilkendt højeste eller mellemste offentlige førtidspension fra Færøerne eller offentlig førtidspension fra Grønland, eller
5) medlemmet opfylder nærmere generelle regler fastsat af bestyrelsen om tilkendelse af førtidspension fra pensionskassen for medlemmer, der ikke har fast bopæl i Danmark m.v.

Stk. 2. Førtidspensionen fra pensionskassen er af samme størrelse som alderspensionen, beregnet ud fra forventet uændret bidragsbetaling frem til alder 65 år.

Stk. 3. Har medlemmer dækning i det af pensionskassen ejede personforsikringsselskab, indgår denne i beregningen af førtidspensionen fra pensionskassen.

Stk. 4. Medlemmer, som modtager førtidspension fra pensionskassen eller personforsikringsselskabet, overgår til alderspension, når de fylder 65 år.

Stk. 5. Retten til førtidspension fra pensionskassen indtræder den 1. i måneden efter, at betingelserne i stk. 1 er opfyldt, og pensionen udbetales månedsvis forud.

Stk. 6. Retten til førtidspension fra pensionskassen ophører, hvis medlemmets offentlige førtidspension gøres hvilende eller frakendes, eller hvis øvrige betingelser for førtidspension fra pensionskassen i stk. **1** ikke er opfyldt. Førtidspensionen fra pensionskassen udbetales sidste gang for den måned, hvor retten til førtidspension fra pensionskassen ophører.

§ 14a.
Et medlem, der modtager førtidspension fra pensionskassen eller personforsikringsselskabet kan, uanset bestemmelsen i pensionsvilkår § 14, udnytte en eventuel resterhvervsevne eller resterende arbejdsevne med heraf følgende bidragsbetaling.

Stk. 2. Tilsvarende gælder for medlemmer der, uden at bidragsbetalingen er ophørt, overgår til en stilling, der er tilpasset resterhvervsevnen. Dette gælder dog ikke medlemmer, der får ansættelse i fleksjob.

Stk. 3. Bidrag fra medlemmer, der modtager førtidspension fra pensionskassen eller personforsikringsselskabet, anvendes som indskud til en proportional forhøjelse af de ydelser, medlemmet er omfattet af."

Nævnet udtaler:

Nævnet finder at måtte lægge til grund, at det er en betingelse for at få tilkendt invaliditetsydelse, at man bl.a. opfylder de helbredsmæssige betingelser for mellemste førtidspension. Det er en betingelse for at få tilkendt mellemste førtidspension, at erhvervsevnen er nedsat med 2/3.

Da klageren modtog invaliditetsydelsen på optagelsestidspunktet, finder nævnet herefter ikke grundlag for at kritisere, at selskabet har optaget klageren i en ordning med ingen eller meget begrænset risikodækning, jf. vilkårenes § 7, stk. 7, 2. pkt.

8. 83.804

Nævnet må lægge til grund, at det ikke fremgår direkte af det materiale, klageren har fået tilsendt, at bestyrelsen har vedtaget detaljerede regler, der bevirker, at klageren ikke har mulighed for at opnå forsikringsdækning ved førtidspensionering. Nævnet finder dog, at orienteringen i vilkårenes § 7, stk. 7, og informationen i velkomstbrevet fra marts 2012 om, at man skulle kontakte selskabet, hvis man modtog bl.a. invaliditetsydelse, ikke har kunnet give klageren en berettiget forventning om, at hendes forsikring omfattede denne dækning. Nævnet kan herefter ikke pålægge selskabet at yde forsikringsdækning ved førtidspensionering til klageren.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Carsten Sennels